

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 140 van het Reglement van Orde, en de daarop door de regering schriftelijk gegeven antwoorden

6

Nadere vragen van de leden **Knip** (VVD), **Beuving** (PvdA), **Hoekstra** (CDA), **Engels** (D66), **Markuszower** (PVV), Ruers (SP), **Strik** (GroenLinks), **Bikker** (CU), **D.J.H. van Dijk** (SGP), **Nagel** (50PLUS), **Koffeman** (PvdD) en **Ten Hoeve** (OSF) op 19 november 2015 medegedeeld aan de Minister van Veiligheid en Justitie inzake *het meerjarenplan van de Raad voor de Rechtspraak 2015-2020 d.d. 31 augustus 2015*, in vervolg op de schriftelijke vragen d.d. 25 september 2015.

Antwoorden van de heer **Van der Steur** (Minister van Veiligheid en Justitie) (ontvangen 21 januari 2016).

Vraag 8

Uit de groepsgewijze beantwoordingen door u van de gestelde vragen 1 t/m 7 vloeit, in onderling verband gezien, de eenduidige conclusie voort dat noch de Raad voor de Rechtspraak (RvdR) alleen, noch de RvdR in samenspraak met de rechtbankpresidenten, de bevoegdheid heeft bindende besluiten te nemen over de inhoud van zaakspakketten per rechtbank binnen een arrondissement. Het zijn uitsluitend de gerechtsbesturen die tot de verdeling van de zaakspakketten of wijzigingen daarin kunnen besluiten. Deelt u deze conclusie zonder voorbehoud?

Antwoord 8

Uit de bevoegdheidsverdeling met betrekking tot het zaaksverdelingsreglement, zoals beschreven in de artikelen 21 en 21a van de wet op de rechterlijke organisatie (hierna: wet RO), volgt dat zowel de gerechtsbesturen als de Raad voor de rechtspraak (hierna: Raad) een bevoegdheid hebben ten aanzien van de zaaksverdeling binnen een arrondissement c.q. ressort. Het initiatief te komen tot een aanpassing in de zaaksverdeling ligt bij de gerechtsbesturen, die een zaaksverdelingsreglement vaststellen. Het vastgestelde zaaksverdelingsreglement behoeft vervolgens instemming van de Raad.

Vraag 9

Met het «voorgenomen locatiebeleid van de rechtspraak» zoals beschreven in het voorgenomen Meerjarenplan wordt beoogd een antwoord te geven op zowel de bezuinigingstaakstelling als op de verwachte efficiëntiewinst door realisatie van het KEI-project. Onderkent u het gegeven dat een gerechtsbestuur de beleidsvrijheid heeft te besluiten tot het aangaan van deze uitdagingen op een andere wijze dan voorgesteld in het «voorgenomen locatiebe-

leid», zeker als daarmee ook de gestelde bezuinigings- en efficiëntiedoelen kunnen worden gehaald? Is het juist dat de RvdR zijn instemming met deze besluiten van een gerechtsbestuur, daaraan alleen kan onthouden wegens strijd met het recht of met het algemeen belang?

Antwoord 9

Afspraken die de Raad en de presidenten, als vertegenwoordigers van de gerechtsbesturen, verzameld in het Presidenten Raad Overleg maken over het voorgenomen locatiebeleid van de rechtspraak, zoals beschreven in het voorgenomen Meerjarenplan van de Rechtspraak 2015–2020 (hierna: MJP) d.d. 31 augustus 2015, hebben een zelfbindend karakter. Daarmee staan deze afspraken er niet aan in de weg dat gerechtsbesturen tot eigen keuzes kunnen komen betreffende het locatiebeleid. De beleidsvrijheid van de gerechtsbesturen vindt slechts zijn beperking in het wettelijk kader dat van toepassing is op respectievelijk de zaaksverdeling binnen een arrondissement c.q. ressort en de huisvesting van gerechten.

Met betrekking tot de zaaksverdeling geldt dat een door het gerechtsbestuur vastgesteld zaaksverdelingsreglement instemming behoeft van de Raad en dat die instemming alleen kan worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang, daaronder begrepen het belang van een goede toegankelijkheid van rechtspraak en van een goede bedrijfsvoering van het gerecht (artikel 21a lid 2 wet RO). Voor de huisvesting van gerechten geldt een vergelijkbaar samenspel van bevoegdheden tussen de gerechtsbesturen en de Raad. De Raad kan, ter uitvoering van de ondersteuning van en het toezicht op de bedrijfsvoering bij de gerechten, algemene aanwijzingen geven aan de gerechtsbesturen voor zover dit noodzakelijk is met het oog op een goede bedrijfsvoering van de gerechten (artikel 92 lid 1 wet RO).

Vraag 10

U schrijft terecht dat het parlement de Minister kan aanspreken op het gebruik van zijn bevoegdheid een instemmingsbesluit van de RvdR te vernietigen, eveneens wegens strijd met het recht of met het algemeen belang.

Hoewel dat nu nog niet aan de orde is, zou het geval zich kunnen voordoen dat een gerechtsbestuur met instemming van de RvdR besluit om de zaakspakketten zo te verdelen over zijn rechtbanken, dat een of meer van die rechtbanken weliswaar nog formeel als zittingsplaats, maar materieel niet meer als volwaardige rechtbank kunnen worden beschouwd. In dat geval ontstaat de situatie dat de facto besluiten worden genomen door een onbevoegd orgaan, omdat bij de totstandkoming van de huidige Gerechtelijke Kaart door u in de Eerste Kamer uitdrukkelijk is verklaard dat een besluit inzake zittingsplaatsen van rechtbanken aan het parlement moet worden voorgelegd in een voor te hangen algemene maatregel van bestuur.

Bent u voornemens, mocht deze situatie zich voordoen, als consequentie daarvan het instemmingsbesluit van de RvdR te vernietigen? Zo nee, bent u voornemens over de redenen daarvoor te overleggen met het parlement?

Antwoord 10

Zoals u zelf ook stelt, is de in uw vraag beschreven situatie niet aan de orde. Indien een dergelijke situatie zich zou voordoen, en de Raad zou instemmen met een zaaksverdelingsreglement waarmee feitelijk de buitengebruikstelling van een zittingsplaats wordt bewerkstelligd, dan zie ik hierin aanleiding om met de Raad in overleg te treden over de wenselijkheid van een mogelijke beëindiging van de aanwijzing van een zittingsplaats. Mocht deze wenselijkheid overtuigend blijken dan moet dit leiden tot een aanpassing van het Besluit zittingsplaatsen gerechten (Stb. 2012, nr. 601), dat bij het parlement wordt voorgehangen, en niet tot een aanpassing van een zaaksverdelingsreglement. Mocht die wenselijkheid niet overtuigend blijken zou de instemming van de Raad op gespannen voet staan met een goede toegankelijkheid van rechtspraak en zou die instemming daardoor in strijd blijken met het algemeen belang, dan zou het instemmingsbesluit voor vernietiging in aanmerking komen.